

Krzysztof Cyrek, Maria Cyrek, Paweł Marosik, Bogusław Maryniak, Marek Olędzki

Kostkowice, st. 1 "Krucza Skała", gm.
Kroczyce, woj. częstochowskie, AZP
91-53/-

Informator Archeologiczny : badania 25, 5

1991

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

krzemienia narzutowego bałtyckiego i radiolarytu (?), wyróżniono: rdzenie, odłupki i łuski, wióry/wiórki, zatępce, odpryski z mikrołuskaniem oraz narzędzia — drapacze, rylce (i rylczaki), przekłuwacze, wiertniki, skrobacze, zgrzebla, rylce+drapacz, narzędzie wewnętrzne i zębate, obłęcznik, ciosaki, trójkąty, trapez, tylczak, półtylczak, rylcowiec, fragm. narzędzi trzoneczkowatych, wióry i odłupki retuszowane, nieokreślone fragm. retuszowane, tłuczek.

Uzyskany zespół kamiennych artefaktów nie znajduje obecnie odpowiedników wśród znanych (późno-?)mezolitycznych jednostek kulturowych. Pewne jego cechy wskazują na możliwość powiązań z grupowaniami holocenijskimi Europy Środkowej.

Badania będą kontynuowane.

Kostkowice, st. 1 „Krucza Skała”
gm. Kroczyce, woj. częstochowskie
AZP 91-53/—

Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi

Badania prowadził dr Krzysztof Cyrek przy współudziale mgr mgr Marii Cyrek, Pawła Marosika, Bogusława Maryniaka i Marka Olędzkiego. Finansowane przez Urząd Wojewódzki w Częstochowie za pośrednictwem Państwowej Służby Ochrony Zabytków. Trzeci sezon badań. Obozowisko późnopaleolityczne oraz ślady osadnictwa z okresu rzymskiego i średniowiecznego.

Stanowisko leży w szczytowej partii wzgórza Łysak, stanowiącego element Skał Kroczyckich. Obozowisko zajmuje obszar pod nawisem, w schronisku oraz w zawalonej części jaskini. Wykopy o powierzchni 44 m² powiększył przebadany obszar do 82 m². Przekopano całkowicie przestrzeń pod nawisem i w schronisku oraz rozpoczęto eksplorację właściwej jaskini.

Pod nawisem w przypowierzchniowej partii namuliska natrafiono na stałe obiekty kulturowe z późnego okresu rzymskiego oraz z późnego średniowiecza. Były to liczące 1 m gł. jamy kulturowe o piaszczystym, brunatnoszarym wypełnisku z silną domieszką gruzu. Wyróżniono wśród nich 2 paleniska oraz fragm. większego obiektu mieszkalnego (?). W wypełniskach tych jam oprócz kości zwierzęcych znaleziono kilkadziesiąt fragm. grubościennych ceramiki zasobowej i przęślik gliniany.

Poziom osadnictwa „rzymskiego” zniszczył górne partie poziomu paleolitycznego. Eksploracja piaszczystego i piaszczysto-gruzowego wypełniska w przyotworowej części jaskini dostarczyła bogatego materiału kostnego (m.in. renifer i ptaki) oraz pojedynczych zabytków krzemiennych w postaci półtylczaków o magdaleńskiej stylistyce. Badania potwierdziły dotychczasowe ustalenia dotyczące dwóch faz schyłkowopaleolitycznego osadnictwa.

W bezpośrednim otoczeniu stanowiska w dolinie kontynuowano badania geomorfologiczne (odsłonięto m.in. kliny mrozowe).

Jednocześnie z wykopaliskami w Kruczej Skale wykonano sondaż na odległej o 1 km Górze Słupsko. W górnej części wypełniska zniszczonej jaskini odkryto skupisko kilku tysięcy wyrobów krzemiennych i kilkuset fragm. ceramiki kultury ceramiki sznurowej. Wśród krzemieni przeważały odłupki z różnych faz zaprawy, eksploatacji i naprawy rdzeni oraz produkcji siekier rdzeniowych. Szczególnym znaleziskiem był skład 7 półwytworów siekier oraz starannie przygotowanego rdzenia wiórowego. Była to więc przydomowa pracownia siekier wielościennych z przełomu neolitu i wczesnej epoki brązu.

W głębszych partiach wypełniska odsłonięto górnopaleolityczny poziom osadniczy, który obok kości zwierzęcych tworzyły węgielki drzewne oraz kilkanaście wyrobów krzemiennych (w tym 4 retuszowane) o oryńskijskim charakterze.

Badania w Skałkach Kroczyckich będą kontynuowane w ramach interdyscyplinarnego programu badawczego.